

Földvár és a Német Lovagrend

A Barcaság síkságának északi részén, a Homoród-patak mellett fekszik Földvár (Feldioara) település. A hajdanán fallal övezett mezőváros mellett, szelíd dombháton omladozik a földvári vár romja.

Már a 19. század közepén is elterjedt volt az a vélekedés, hogy Földvár egyike azon erősségeknek, amelyet a Barcaság védelmére a II. András király által behívott német lovagok emeltek. A vár első okleveles említése – „Castrum Sancte Mariae” – csupán 1240-ből ismert, tehát 15 évvel azt követően íródott, hogy a magyar király, megelégedve a lovagok függetlenedési törekvéseit, fegyveres erővel kiűzte őket az országból. Az erősség elnevezése viszont kétségtelenül a Német Lovagrend védőszentjére, Szűz Máriára utal, így joggal hihetjük, hogy valóban itt épülhetett fel a lovagok öt barcasági várának egyike. Mindmáig nagy kérdés azonban, hogy milyen formájú, illetve elrendezésű lehetett ez a korai vár, sőt, még az sem kellően bizonyított, hogy pontosan hol is magasodott egykor. Egyes feltételezések szerint ugyanis a lovagok vára nem a ma ismert romvár területén, hanem azon a hosszú földháton helyezkedett el, amelyen később Földvár mezőváros kialakult. E földhátat keríthették először a lovagok árokkal, földsáncsal és palánkfalal, az 1222-ben emelt kővár pedig a mai templom helyén épülhetett fel. A templom körül 2003-ban történt tájékozódó jellegű ásatás ezt a hipotézist nem tudta sem megerősíteni, sem cáfolni, mivel perdöntő jelentőségű régészeti lelet nem került elő. További kutatásokra van tehát szükség ahhoz, hogy megjeljék a lovagok várának még földben rejtőző maradványait.

A galéria archív fotóján látható földvári erősség számos hadiesemény tanúja volt. 1345-ben a Székelyföldre dúló tatárok foglalták el. 1599-ben Vitéz Mihály havasalföldi fejedelem serege, majd 1604-ben Basta generális zsoldoscsapatai elől e

Földvár látképe délnyugatról
(Fotó: Karczag Ákos)

falak mögött talált menedéket a környező vidék népe. 1612 őszén Ghiczy András ellenfejedelem vette ostrom alá, de Báthory Gábor erdélyi fejedelem katonái hamarosan a vár alá érkeztek, és szétverték az ostromló hadat. Az 1850-es években a helybéli szászok már csak terményeik tárolására használták a vár dűledező épületeit, néhány évtizeddel később pedig bontani kezdték falait. A meghagyott falszakaszok az 1977-es földrengés során súlyos károkat szenvedtek.

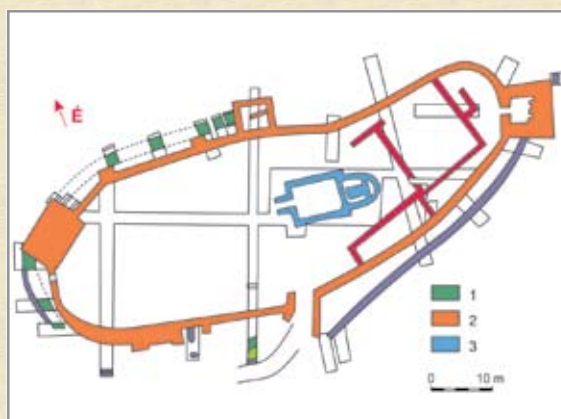
Karczag Ákos

Földvár romjai a 19. század közepén
(F. Foltz metszete, L. Rohbock rajza alapján)

Földvár és környéke

A vár alaprajza
(A. Popescu, 2004 alapján)

1, a középkori építkezési fázisból feltárt falszakaszok
2, a mai vár meglévő falai
3, a középkori templom alaprajza
A fehérrel jelölt sávok a régészeti kutatóárokok helyét jelölik

Földvár látképe (Fotó: Schuller & Sohn, 1908)